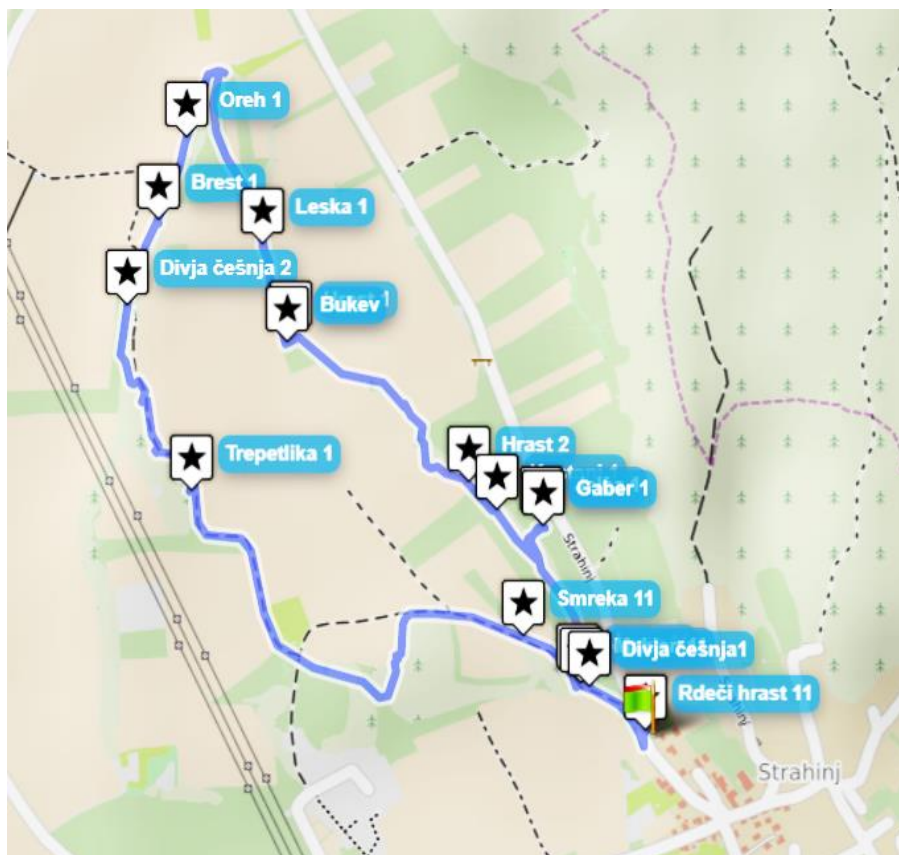

OGLED DREVES NA TERASI NACOVKE (STRAHINJ)

**DOLŽINA = 4,5 km; VZPONA = 42 m;
SPUSTA = 42 m**

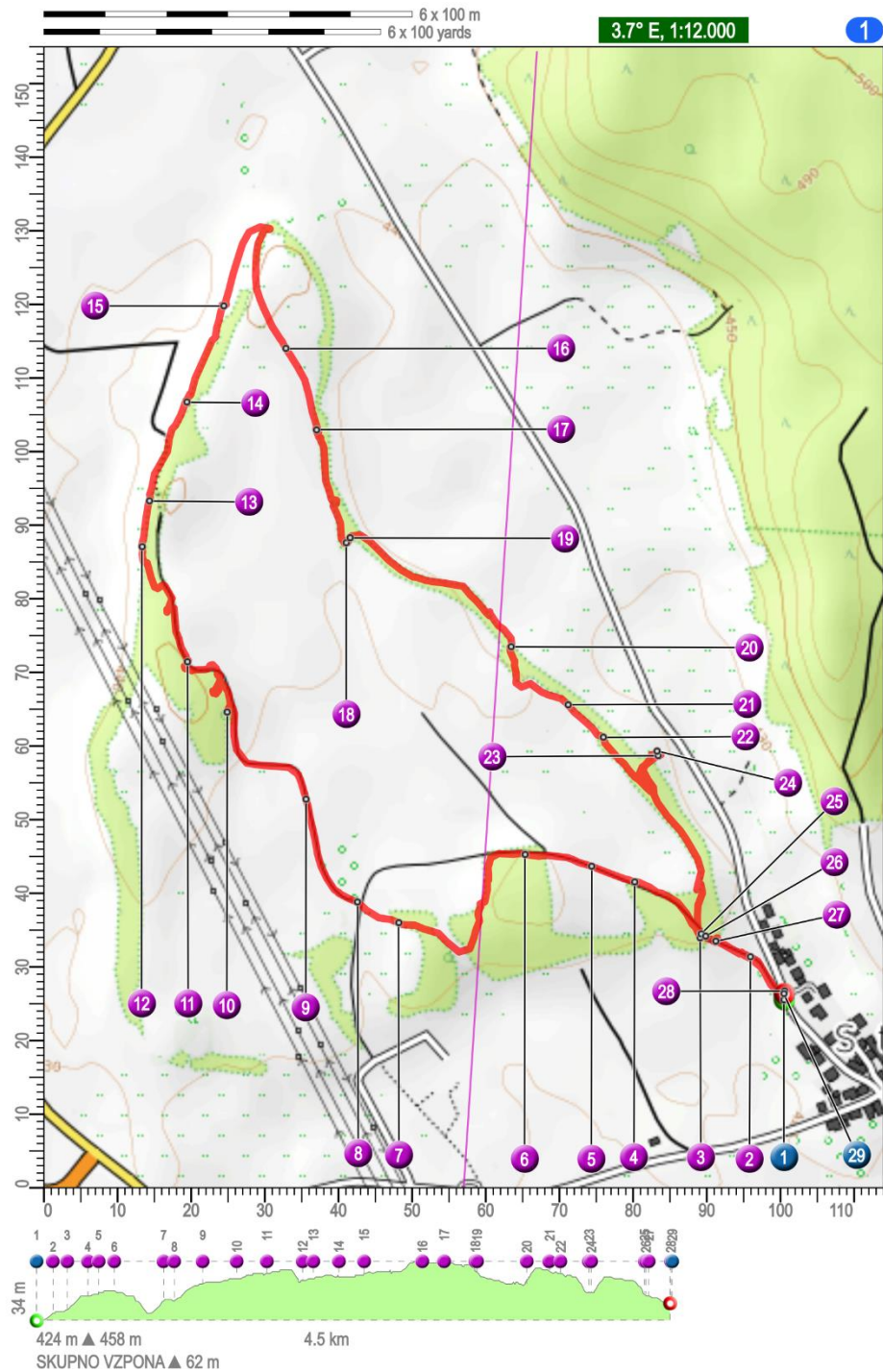
PREDSTAVITEV ZANIMIVIH DREVES

MEJIŠČA

NEPREMIČNA KULTURNA DEDIŠČINA

NARAVNA KULTURNA DEDIŠČINA

<http://eupoti.com/udinborst-2020>

Pogled na gabre, ki se nahaja na konglomeratni terasi Nacovke.
Gabri tvorijo del meje.

1
20VIDNI KONGLOMERATNI ROB
NACOVKE1
26

JUŽNI DEL NACOVKE

1
21

HRASTA

1
27

DIVJA ČEŠNJA

1
22

GABER

1
28

RDEČI HRAST

1
23

PRAVI KOSTANJ

1
24

JELŠA

1
25

JAVOR

1 1 START

4.5km

1 2 SEVERNI DEL STRAHINJA • Oglad dreves in terase Nacovke pričemo na severnem delu Strahinja. Terasa Nacovka leži na zahodni strani Udin boršta. Med njima so samo travniki in polja.☀

1 3 POLJSKI JAVOR (MAKLEN) • Poljski javor (maklen) je grm ali drevo z manjšimi krpastimi listi. Ima močno, včasih zavito deblo in lahko zraste do 20 metrov visoko. Krošnja drevesa je okrogla, lubje pa je sivorjavo in precej hrapovo, skorja pa se mrežasto lupi.☀

1 4 SMREKA • Smreka je iglasto drevo s temno zelenimi koničastimi iglicami, visečimi storži in rdečkasto rjavo razpokano skorjo. Krošnja je sestavljena iz ukrivljenih vej.☀

1 5 NACOVKA • Sredi travnikov in polj stoji obsežna, do deset metrov dvignjena trikotna terasa, izoblikovali sta jo Sava in Tržišče Bistrice, ki sta nekoč tekli tu mimo. Tržiška Bistrica je pred pretočitvijo tekla čez Konca proti Strahinju in Naklem. Sava pa bolj zahodno, na drugi strani terase. Nacovka - terasa je lokalna naravna vrednota z evidenčno številko naravne vrednote 5417.☀

1 6 ZDRUŽBA BUKVE, HRASTA, JELKE IN SMREKE • Manjši gozdiček na jugovzhodni strani Nacovke sestavljajo predvsem bukve, jelke, smreke in hrasti.☀

1 7 ZDRUŽBA HRASTA IN BELEGA GABRA • Na majhnem bregu so si svoj prostor pod soncem našli hrasti.☀

1 8 ČEBELNJAK IN SADOVNJAK SREDNJE BIOTEHNIČNE ŠOLE IZ NAKLA • Srednja biotehnična šola iz Nakla ima približno 300 m severo-zahodno od šole čebelnjak in manjši sadovnjak.☀

1 9 STRAHINJ - VILLA RUSTICA • Ostaline rimskodobne podeželske vile, ki so bile ugotovljene z analizo aerofotografij in arheološkim terenskim ogledom. Evidenčna številka enote: 28772, pristojnosti Območna enota: ZVKD Kranj.☀

1 10 TREPETLIKA • Trepetlika je drevo z dolgopecljatiimi, skoraj okroglimi listi. Trepetlika je drevo iz rodu topolov. Prenese dolge in ostre zime. Zraste do 25 ali 30 m v višino. Glede tal ni izbircna, raste tako na bazičnih kot kislih tleh. Največkrat jo srečamo ob poteh in gozdnih posekah, živih mejah in potokih.☀

1 11 JELKA • Jelka je iglasto drevo s ploščatimi iglicami in gladkim belkasto sivim lubjem. Pogosto raste na apnenčasti podlagi, kjer je veliko zračne vlage. Storži so pokončni, iglice rastejo v obe smeri. Vsa odrasla drevesa dosežejo višino od 10 do 60 m in obseg debla od 0,5 do 4 m. Krošnja je pri odrasli jelki ovalna, v starosti pa je sploščena.☀

1 12 ZAHODNI DEL NACOVKE V BLIŽINI ŽEJ • Po teh ravninah je nekoč tekla reka Sava po končani ledeni dobi. Danes ima svojo strugo pod brežinami Škofjeloškega hribovja.☀

1 13 DIVJA ČEŠNJA • Divja češnja ljubi svetlobo, topla in sončna rastišča, rodovitna tla, ki so dobro preskrbljena z vodo, najboljša pa uspeva na odprtem, na robu gozda ali jase. Vročine in suše ne prenaša.☀

1 14 BREST • Brest je listnato drevo z napilenimi listi in trdim lesom. Zraste od 25 do 30 m višine in doseže premer do 1,5 m. Lahko doseže starost do 400 let. Brest ima pomembno vlogo v gozdovih, saj povečuje estetsko vrednost gozda. Je ena najlepših drevesnih vrst naših gozdov. V parkih in vrtovih sadimo različne okrasne sorte.☀

1 15 OREH • Oreh je listnato drevo z močnimi vejami. Ima pa koščičaste plodove. Rad raste na sončnih legah. Ne ustrezajo mu pomladanske zmrzali, hladne vetrovne lege in preveč vlage v tleh. Lepo uspeva na strmih in skalnatih rastiščih.☀

1 16 NACOVKA IZ SEVERNE SMERI • Nacovka je zanimiva terasa tudi zaradi mejnic. Na vseh robovih terase so ostanki prvotnega gozda, osrednji del terase pa je človek namenil kmetijskim površinam. Mejice sestavljajo drevesa, grmovja in zelišča, ki imajo več funkcij: razmejujejo parcele, protivetrna zaščita, vir lesa za njihove lastnike in pomemben življenjski prostor oprashačevalcev kmetijskih rastlin.☀

1 17 LESKA • Leska je grm, ki nas konec poletja in na začetku jeseni razveseljuje s svojimi plodovi - lešniki. Ti se uporabljajo za pripravo različnih jedi, predvsem sladice. Lesko bomo najpogosteje našli ob gozdnem robu in na površinah v zaraščanju.☀

1 18 BUKEV • Bukev je vliko gozdno listnato drevo z gladkim deblom. Je do 40 m visoko in preko 1 m prsnega premera. Lubje je tanko in gladko, pepelnato sive barve. V slovenskem prostoru je bukev ena izmed najbolj razširjenih listavcev, Ljubkovalno jo imenujemo tudi mati slovenskih gozdov. Pogosto raste skupaj z jelko.☀

1 19 HRAST • Hrast je veliko listnato drevo z navadno hrapavim deblom in trdim lesom. Hrasti imajo spiralno urejene liste, ki je pri številnih vrstah pernato krpasto. Nekateri imajo liste nažagane ali pa z gladkim robom. Plod, ki ga imenujemo želod, je orešek in zraste v čašasti strukturi, imenovani kapica.☀

1 20 VIDNI KONGLOMERATNI ROB NACOVKE • Na vzhodni strani Nacovke (t.i. Koncah) na naši poti proti Strahinju vidimo konglomeratne skale, visoke okoli 8 m. Na njih uspešno rastejo predvsem bukova drevesa in kakšen gaber. Terasa Nacovka je ledeniškega izvora, kar dokazuje njena konglomeratna sestava.☀

1 21 HRASTA • Na jugo-vzhodnem delu Nacovke opazimo ogromna listnata drevesa: hrasti, javori, bukve, gabri. Ta del je zaščiten pred sečnjo, kajti gre za mejnice.☀

1 22 GABER • Gaber je gozdno drevo z napiljenimi listi in gostim belim lesom. Zraste do 30 m visoko in doseže do 1 m premera, izjemoma lahko tudi več. Običajno ima vzdolžno žlebasto deblo. Seme je majhen orešek, ki v dolžino doseže med 7 in 8 mm. Krošnja drevesa je stožčasta, starejša kupolasta do kroglasta.☀

1 23 PRAVI KOSTANJ • Kostanj je drevo s suličastimi listi in drobnimi rumankasto belimi cveti v socvetjih. Ima užiten sad t.i. kostanj. So rjavi in bogati s škrobom, nahajajo se v bodičastem ovoju. Uporabljajo se za prehrano. Zraste do 35 m visoko in doseže premer do 3 m. Skorja je v mladosti srebrno siva in gladka. S starostjo razpoka in postane rjava siva. Razpoke so globoke in spiralno potekajoče. Ustrezajo mu kislja tla.☀

1 24 JELŠA • Jelša je drevo ali grm z nazobčanimi jajčastimi ali srčastimi listi in krogličastimi plodovi. Jelša raste hitro in uspeva tudi na slabih in kisljih podlagah. Mačice jelš so spomladi za čebele eden prvih virov peloda, ki ga čebele potrebujejo za začetek spomladanskega razvoja.☀

1 25 JAVOR • Javor je gozdno drevo s širokimi, dolgopecljati listi in belim lesom. Javorji uspevajo samo na sveži in globoki prsti, zato rastejo bolj posamično. Zrastejo lahko tudi do 40 m visoko. Vse vrste javorjev odlično medijo, izločajo veliko medicinine in cvetnega prahu.☀

1 26 JUŽNI DEL NACOVKE • V davnih časih je bilo to sotočje Tržiške bistrice in Save. Tu se nahajajo tudi vas Strahinj, približno 1,5 km južneje Naklo ... Gre pa za del Ljubljanske kotline v smeri severa.☀

SEVERNI DEL STRAHINJA

POLJSKI JAVOR (MAKLEN)

SMREKA

NACOVKA

ZDRUŽBA BUKVE, HRASTA, JELKE IN SMREKE

ZDRUŽBA HRASTA IN BELEGA GABRA

ČEBELNJAK IN SADOVNJAK SREDNJE BIOTEHNIČNE ŠOLE IZ NAKLA

STRAHINJ - VILLA RUSTICA

TREPETLIKA

JELKA

ZAHOJNI DEL NACOVKE V BLIŽINI ŽEJ

DIVJA ČEŠNJA

BREST

OREH

NACOVKA IZ SEVERNE SMERI

LESKA

BUKEV

HRAST

Pogled na mejico iz Kriške gore

1 27 **DIVJA ČEŠNJA** • Divja češnja zraste do 25 m visoko in običajno ne preseže 0,8 m v premeru. Redko doseže starost 100 let. Skorja je rjavosiva ali svetlosiva in tanka. Je gladka in posejana z lenticelami. Divja češnja cveti aprila in maja ter se istočasno olista. Cvetovi so bele barve in združeni v sedeče kobule po tri. Plodovi dozoriijo sredi poletja in so manjši kot pri domači češnji.☀

1 28 **RDEČI HRAST** • Rdeči hrast je srednje veliko do veliko listopadno drevo s kratkim deblom in kroglasto krošnjo. Pri mladih drevesih je skorja gladka, kasneje vzdolžno plitvo razpokano. Plodovi (želodi) zorijo dve leti. Želod je okrogel, skledica pa plitva, krožnikasta in pokrita s prileglimi luskami.☀

1 29 **CILJ/FINISH**

Villa rustica na Nacovki

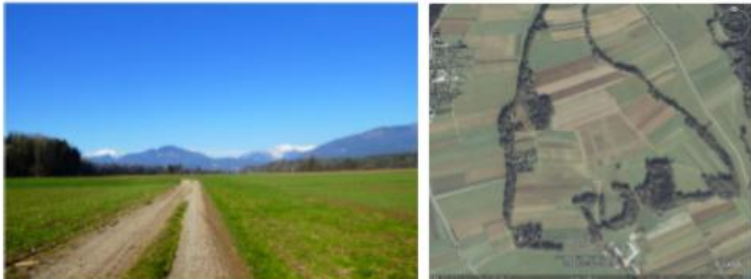
Arheologu Milanu Sagadinu sem zastavil naslednje vprašanje v zvezi z Villo Rustico na Nacovki: »Na severozahodu Strahinja je tudi plato Nacovka. Mi smo jo v našem projektu uvrstili kot traso za ogled dreves, ville rustice, konglomeratnega krasa. Bi pa rad zvedel nekaj več o villi rustici.

Že pred nekaj časa sem ugotovil na i-občini, da je na Nacovki registrirana nepremična kulturna dediščina Villa Rustica – Strahinj ([klik](#)). Na tej spletni strani je zapisano, da je naredil arheološke raziskave Milan Sagadin.

Sedaj pa laično vprašanje, na katerega ve odgovor Milan. Na kakšen način se naredi arheološka raziskava na terenu, če imaš pred sabo samo travnik in polja. Tu pa je moja slika, ki zajema isti predel kot ga je slikal Milan (Slika 1) in je njegova slika sestavni del zgornje spletne strani.«

Spodaj posredujem odgovor arheologa Milana Sagadina: »Lokacijo varujemo predvsem na podlagi podatkov, ki so jih prispevale metode daljinskega zaznavanja, pa tudi na podlagi nekaterih drugih indicev, pridobljenih na terenu.

V določenih pogojih (ustrezen letni čas, ustrezen čas dneva, ki zagotavlja pravilno osvetljenje, ustrezna vlažnost terena itd.) lahko aerofotografija zazna strukture, ki so pod zemljo. Tako se v obdobju izrazite suše najprej posuši rastlinje, ki raste na plitki zemlji (npr. nad ruševinami zidov), te razlike pa se zaznajo bodisi v barvi rasti in bodisi v nižji rasti, kar se pokaže ob stranski osvetlitvi. Tako nam je uspelo ob pregledovanju googlovih aerofotografij (Slika 1) zaznati podzemeljske strukture na stari rečni terasi pri Strahinju. Strukture še najbolj ustrezajo tlorisu večjega objekta s številnimi notranjimi prostori, kar je značilno za rimske podeželske vile.

Slika 1: Fotografija iz leta 2019 in Googlova aerofotografija Ville rustice na Nacovki

Poleg tega sta bili ob vznožju te terase najdeni dve naključni najdbi (steklena jagoda in odlomek steklene zapestnice – Slika 2), ki sodita v čas antike.

Slika 2: Odlomek steklene zapestnice in steklena jagoda

OGLED TERASE NACOVKE V STRAHINJU

http://lebinca.com/udinborst-2020/ogled_nacovka.htm

Dijaki SESG, ŠC Kranj ste vabljeni na ogled terase Nacovke v Strahinju, ki jo organizira projektna skupina Festival Udinboršt 2020 (mentor: Janez Černilec).

Zakaj si ogledati teraso Nacovke (lokalna naravna vrednota 5417)?

- ogled naravnih znamenitosti (drevesa, konglomeratni kras, narava);
- ogled družbenih znamenitosti (travniki, kjer je v rimskih časih stala Villa Rustica.

Fizične značilnosti pohoda:

dolžina pohoda: 4,5 km;

čas ogleda: približno 2,5 uri.

Kdaj?

V petek, 20. 3. 2002 na šolski pomladni dan.

Zbor:

Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, ŠC Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33, 4000 Kranj

Odhod s šolskim kombijem izpred šole in prihod: 7:10 – 11:00

Ostale informacije:

Kolikšno je maksimalno število prijavljenih dijakov? 9.

Skica terase Nacovke (Strahinj)